Publicat a *COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA* (https://www.arquitectes.cat)

© Sandro Asger Sierhuis

Introducció

Després de l'últim article "Amsterdam es troba amb Gaudí: una cruïlla cultural", en què destacava la connexió cultural entre l'arquitectura de Gaudí i l'escola d'Amsterdam a principis del segle XX, ja es comentava que probablement es faria una exposició sobre aquest tema al Museu Het Schip. I aquí la tenim. Va començar l'any passat i es pot visitar fins al 31 de març.

Història de l'interès públic en aquest moviment

El segle passat, l'interès per l'arquitectura d'aquest moviment va ser variant al llarg dels anys. La primera comparació entre Gaudí i l'Escola d'Amsterdam va aparèixer a "The Illustrated London News" el 1928, amb l'article "Arquitectura modernista a Barcelona i Amsterdam". En

aquell temps, les reaccions van ser majoritàriament positives amb gran admiració per l'artesania. Amb el sorgiment de la Bauhaus i els moviments funcionals a principis de la dècada de 1930, aquesta admiració va passar a caure en desgràcia. Els crítics es van començar a queixar, dient que "s'havien desaprofitat els materials preciosos, diners i temps per dur abominacions horribles al món". L'obra de Gaudí va ser qualificada com "hiper barroca" i la Sagrada Família "una cova d'estalactites i una monstruosa ruïna colossal". Es parlaven de l'Escola d'Amsterdam de "masses de maons horribles".

L'interès va desaparèixer per complet amb l'arribada del moviment modern, amb els Congressos d'Arquitectura Moderna (CIAM) amb membres com Le Corbusier, Walter Gropius, Josep Sert i Cornelis van Eesteren. No va ser fins a principis dels 1960 que, gràcies als articles escrits a l'estranger, es va reprendre l'interès amb entusiasme renovat. A partir d'aquest moment algunes universitats van començar a estudiar el treball d'aquest moviment. A la Universitat de Delft, per exemple, es va estudiar la increïble solució de construcció dins de la decoració del material de l'obra de Gaudí. Es va començar a estudiar i reconstruir el model penjant de la Sagrada Família que Gaudí va utilitzar, juntament amb diversos arquitectes i a través de consultes amb el senyor Puig Boada, un dels successors de la construcció de la basílica.

La meva història amb Gaudí i l'Escola d'Amsterdam

En la meva joventut a Amsterdam, l'estil d'arquitectura de l'edifici Het Schip ja va despertar el meu interès. Com a fill de família artística, em va agradar l'expressió escultòrica d'aquesta arquitectura. En el mateix període dels anys 70, el meu pare, pintor, em va portar diverses vegades a Barcelona per mostrar-me la Rambla, el Museu Picasso, Dalí, el Parc Güell i la Sagrada Família. Va ser per a mi una experiència aclaparadora i em vaig començar a interessar per Gaudí. Vaig notar en la seva obra l'equilibri entre art i arquitectura. Probablement aquesta és la raó principal per la qual vaig començar a estudiar arquitectura a la universitat de Delft.

La meva visita a l'exposició

Quan vaig visitar l'exposició al museu recentment restaurat, em vaig adonar de l'interès que despertava entre el públic. A l'exposició temporal, al pis superior, es pot veure el treball de Gaudí en una atmosfera de llum tènue. Algunes obres originals, mobles, fotos, retrats i materials decorats s'exposen juntament amb alguns models. També hi ha una reconstrucció simple del model de corda penjant. L'Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya ha prestat material fotogràfic de Gaudí per a l'exposició. El pis de sota acull una mostra permanent de la feina dels arquitectes de l'Escola d'Amsterdam. Hi podem veure dibuixos i models originals dels arquitectes, peces de fusteria, i algunes escultures i rajoles decorades. També hi ha diversos mobles i articles de la llar que van ser dissenyats juntament amb el projecte arquitectònic. També hi ha una galeria de fotos dels arquitectes De Klerk, Kramer, Van Gendt i Van der Mey. Al pati interior del museu hi ha una exhibició a l'aire lliure de mobles públics.

Comparant a Gaudí amb els arquitectes de l'Escola d'Amsterdam

Veure per primera vegada en el mateix museu el treball de Gaudí juntament amb el de l'Escola d'Amsterdam és molt especial i emocionant. Els arquitectes, que van aportar noves idees i materials, van comptar amb un excel·lent treball artesanal en l'era de la revolució industrial. El nou material de l'acer es va utilitzar tant en la construcció com en la decoració. Destaquen les formes més expressives de Gaudí, que venen de la tradició catalana de la

forja. A causa del clima a Amsterdam, l'acer sempre es va haver de protegir contra l'oxidació i per això l'ús va ser menys fàcil. Les ceràmiques estan decorades amb motius vegetals i animals. De Klerk utilitza majoritàriament maons a les façanes, Gaudí a més fa servir la pedra natural. Amsterdam va ser sempre una ciutat de fang, fusta i maó.

La diferència més òbvia és que Gaudí va relacionar les seves formes amb les lleis de la construcció. Les torres de la Sagrada Família estan fetes de pedra amb arcs parabòlics. De Klerk va utilitzar una construcció de fusta revestida amb rajoles de ceràmica per a la torre de Het Schip. Això estava més a prop de la tradició de construcció holandesa de les torres de les esglésies i la necessitat d'una construcció lleugera. De Klerk també comptava amb pressupostos més baixos per a habitatges socials, ja que Gaudí tenia en la seva majoria projectes per a habitatges privats i clients amb més recursos, com Eusebi Güell.

Conclusions

El museu dona l'oportunitat de veure el treball d'aquests brillants arquitectes sota el mateix sostre i és una experiència realment agradable. Es poden comparar les obres i dissenys que es van realitzar fa gairebé un segle. La mostra ens permet descobrir les complexes formes orgàniques que van utilitzar inspirats en la naturalesa, com petxines, vidres i esquelets d'aus. Recentment hi ha un renovat interès en l'arquitectura i el disseny de formes orgàniques que es realitzen més fàcilment gràcies als programes dels ordinadors.

A tall de conclusió, crec que tots dos van treballar amb la mateixa fantasia i vocabulari. Michiel de Klerk va ser un mestre en habitatge social decorat i Gaudí un mestre en construcció i simbolisme. Tots dos tenien com a objectiu combinar les arts i l'arquitectura i apropar-les a la gent.

Museu Het Schip [1], Oostzaanstraat 45, 1013WG Amsterdam

Sandro Asger Sierhuis, arquitecte. Corresponsal de COAC a Amsterdam, Holanda

[2]

Tornar [3]

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : https://www.arquitectes.cat/ca/mon/exposicio-gaudi-escola-amsterdam

Links:
[1] http://www.hetschip.nl
[2] https://www.arquitectes.cat/ca/printpdf/printpdf/17922
[3] https://www.arquitectes.cat/ca/javascript%3Ahistory.back%281%29